

## Co Polacy sądzą o protestach rolników?

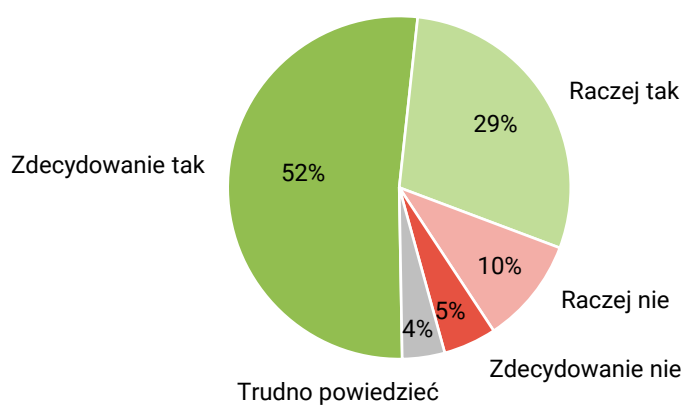


Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznej  
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

Z naszego nowego badania telefonicznego<sup>1</sup> wynika, że znaczna większość Polaków (81%) popiera organizowane ostatnio w całym kraju protesty rolników (połowa deklaruje nawet zdecydowane poparcie). Tylko co siódmy badany (15%) jest im przeciwny.

CBOS

RYS. 1. Czy popiera Pan(i) obecne protesty rolników, czy też nie?



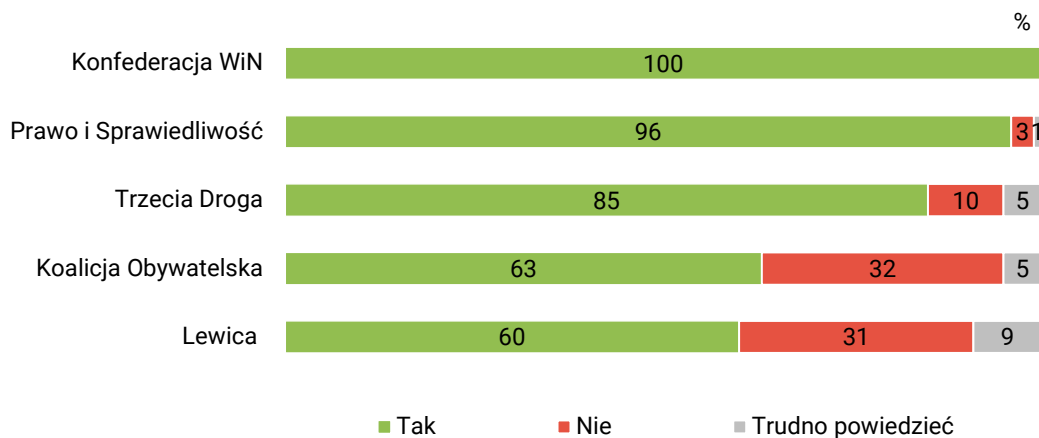
Spośród grup społecznych wyjątkowo wysokim poparciem dla protestów wyróżniają się oczywiście sami rolnicy (93%), a także osoby o poglądach prawicowych (93%). Bardzo wyraźne różnice w stosunku do protestów ujawniają się z kolei w podziale na elektoraty. Najbardziej sprzyjają im partie opozycyjne – Konfederacja WiN (100%) oraz Prawo i Sprawiedliwość (96%), choć protestujący mogą też liczyć na poparcie zdecydowanej większości wyborców Trzeciej Drogi (85%), w skład której wchodzi tradycyjnie związane z rolnikami Polskie Stronnictwo Ludowe. Najmniejsze, choć wciąż większościowe poparcie dla protestów notujemy wśród elektoratu Koalicji Obywatelskiej (63%) oraz Lewicy (60%).

<sup>1</sup> Badanie „Aktualności” zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI) w okresie od 4 do 7 marca 2024 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

CBOS

## RYS. 2. Czy popiera Pan(i) obecne protesty rolników czy też nie?

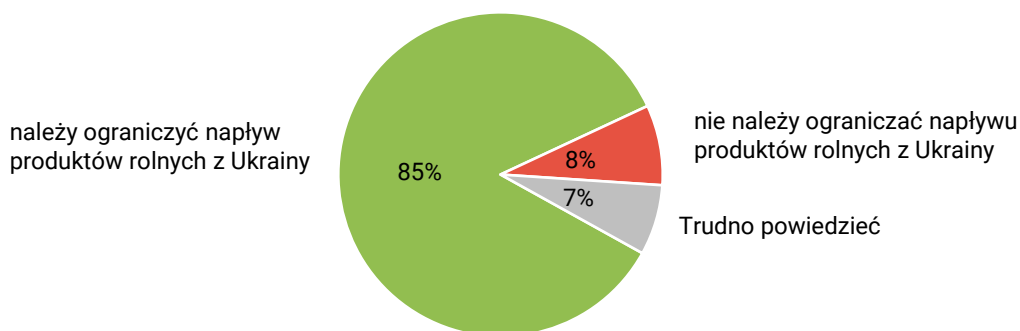
ODPOWIEDZI W POTENCJALNYCH ELEKTORATACH PARTYJNYCH



Znaczna część postulatów protestujących odnosi się do ograniczenia napływu produktów rolnych z Ukrainy do Polski, przyczynia się on bowiem do zaniżenia cen oferowanych na krajowym rynku towarów oraz obniżenia ich jakości. Zdecydowana większość Polaków (85%) popiera takie ograniczenie i zaledwie 8% jest im przeciwnych.

CBOS

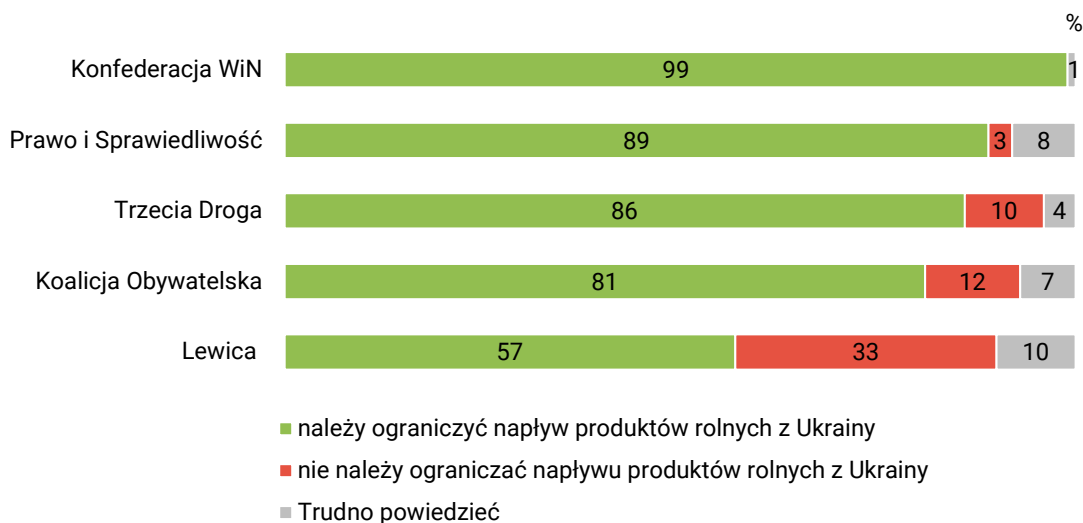
## RYS. 3. Czy, Pana(i) zdaniem:



Wśród elektoratów panuje w tej kwestii większa zgodność: ograniczenie napływu produktów rolnych z Ukrainy popiera ponad 80% wyborców zarówno Konfederacji WiN (99%), Prawa i Sprawiedliwości (89%), Trzeciej Drogi (86%), jak i Koalicji Obywatelskiej (81%). Wyjątkowo niskie (choć wciąż większościowe) poparcie notujemy w elektoracie Lewicy (57%).

## RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem:

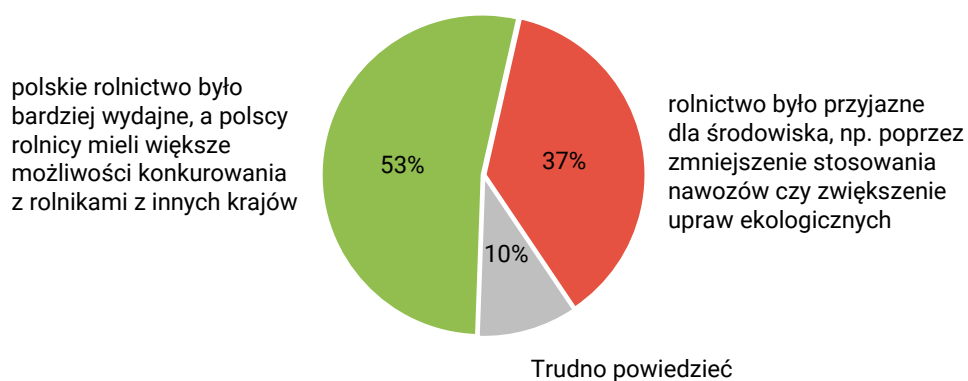
ODPOWIEDZI W POTENCJALNYCH ELEKTORATACH PARTYJNYCH



Część postulatów rolników odnosi się też do obniżenia przez Unię Europejską wymogów tzw. Zielonego Ładu, sprawiającego, że produkcja rolna w krajach członkowskich staje się bardziej ekologiczna, ale mniej wydajna. Opinie Polaków na temat tego, czy ważniejsza jest wydajność (a co za tym idzie – konkurencyjność) polskiego rolnictwa, czy też to, żeby było ono przyjazne dla środowiska, były już bardziej podzielone. Zwolennicy wydajności (53%) przeważali jednak nad tymi, którzy wyżej stawiali ekologię (37%).

CBOS

## RYS. 5. Czy, Pana(i) zdaniem, należy dbać przede wszystkim o to, aby:



W rozkładzie odpowiedzi na to pytanie ujawniły się liczne i wyraźne różnicowania społeczno-demograficzne. Co ciekawe, o tym, że wydajność polskiego rolnictwa jest ważniejsza od ekologii, częściej przekonani byli młodszy badani, kojarzeni zwykle z większą wrażliwością na kwestie ochrony środowiska. Częściej za wydajnością opowiadali się również mężczyźni, mieszkańcy wsi, osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz badani wyznający poglądy prawicowe. Spośród grup społeczno-zawodowych ponownie wyróżniali się pod tym względem rolnicy.

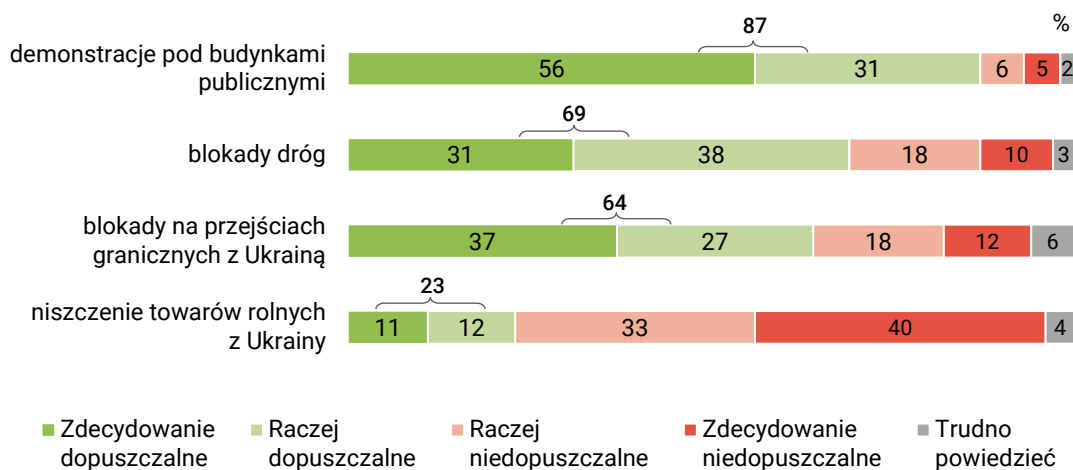
TABELA 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, należy dbać przede wszystkim o to, aby:			Liczba osób
		polskie rolnictwo było bardziej wydajne, a polscy rolnicy mieli większe możliwości konkurowania z rolnikami z innych	rolnictwo było przyjazne dla środowiska np. poprzez zmniejszenie stosowania nawozów czy zwiększenie upraw ekologicznych	Trudno powiedzieć	
Ogółem		53	37	10	998
Płeć	Mężczyźni	60	29	12	470
	Kobiety	48	44	8	528
Wiek	18–24 lata	60	32	8	94
	25–34	60	35	6	155
	35–44	57	37	6	195
	45–54	56	33	11	164
	55–64	45	44	11	152
	65 lat i więcej	47	38	15	237
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	34	9	411
	Miasto do 19 999	52	35	13	143
	20 000 – 99 999	58	33	9	195
	100 000 – 499 999	47	45	8	141
	500 000 i więcej mieszk.	38	51	11	109
Wykształcenie	Podstawowe	57	31	11	140
	Zasadnicze zawodowe	59	31	11	211
	Średnie	53	37	10	355
	Wyższe	47	45	8	293
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	57	36	6	384
	Własna działalność gospodarcza	53	38	9	117
	Rolnicy	69	24	8	42
	Emeryci i renciści	45	39	16	328
	Uczniowie i studenci	57	38	5	59
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	59	37	4	56
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	34	14	101
	Średnie	56	35	9	278
	Dobre	52	39	9	619
Poglądy polityczne	Lewica	38	54	8	254
	Centrum	51	41	8	232
	Prawica	67	24	9	366
	Trudno powiedzieć	46	34	20	124

Na koniec zapytaliśmy naszych respondentów również o to, jakie formy protestu rolników uważają za dopuszczalne. Zdecydowana większość badanych zgodziła się, że do takich akceptowalnych sposobów wyrażania sprzeciwu należą demonstracje pod budynkami publicznymi (87%), a nieco mniejsza większość zaliczyła do nich również blokady dróg (69%) czy blokady na przejściach granicznych z Ukrainą (64%). Natomiast niechęć większości Polaków budziło niszczenie towarów rolnych z Ukrainy (73% głosów sprzeciwu wobec 23% – poparcia).

CBOS

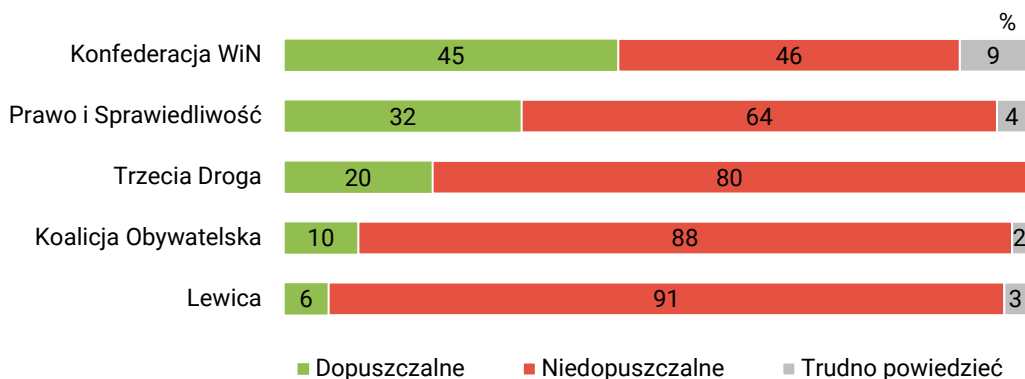
RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, dopuszczalne czy też niedopuszczalne są takie formy protestu rolników jak:



Można założyć, że badani popierający tę ostatnią, najbardziej radykalną i kontrowersyjną formę protestu stanowią grupę najtwardszych, a być może i najbardziej antyukraińskich zwolenników protestów. Kto do niej należy? W grupie tej ponadprzeciętnie często natrafiamy na mężczyzn, młodszych badanych, gorzej wykształconych, gorzej oceniających swoje warunki materialne oraz wyznających poglądy prawicowe. Jeśli chodzi o grupy społeczno-zawodowe, to niszczenie towarów rolnych z Ukrainy cieszy się wyjątkowo wysokim poparciem wśród rolników, ale i wśród uczniów i studentów. Wśród elektoratów ponownie wyróżniają się zwolennicy Konfederacji WiN (tutaj głosy poparcia i sprzeciwu niemal się równoważą: 45% wobec 46%) oraz PiS (32% głosów poparcia).

**RYS. 7. Czy, Pana(i) zdaniem, dopuszczalne czy też niedopuszczalne są takie formy protestu rolników jak niszczenie towarów rolnych z Ukrainy?**

ODPOWIEDZI W POTENCJALNYCH ELEKTORATACH PARTYJNYCH



**TABELA 2**

		Czy, Pana(i) zdaniem, dopuszczalne czy też niedopuszczalne są takie formy protestu rolników jak niszczenie towarów rolnych z Ukrainy?			Liczba osób
		Dopuszczalne	Niedopuszczalne	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	73	4	994
Płeć	Mężczyźni	29	66	5	467
	Kobiety	17	79	3	527
Wiek	18–24 lata	42	56	2	94
	25–34	28	67	5	155
	35–44	24	73	4	195
	45–54	22	73	4	163
	55–64	25	72	2	151
	65 lat i więcej	11	85	5	236
Miejsce zamieszkania	Wieś	26	68	6	408
	Miasto do 19 999	17	81	2	142
	20 000 – 99 999	23	75	2	195
	100 000 – 499 999	28	70	2	140
	500 000 i więcej mieszk.	14	83	3	109
Wykształcenie	Podstawowe	33	65	2	140
	Zasadnicze zawodowe	26	68	7	210
	Średnie	23	73	4	352
	Wyższe	17	81	3	293
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	26	71	3	384
	Własna działalność gospodarcza	29	68	3	116
	Rolnicy	34	66		41
	Emeryci i renciści	12	83	5	327
	Uczniowie i studenci	34	64	2	59
	Bezrob. i nieprac. z innych powod.	26	64	10	56
Ocena własnych war. mater.	Złe	33	64	3	100
	Średnie	23	73	4	278
	Dobre	21	75	4	616
Poglądy polityczne	Lewica	11	88	1	254
	Centrum	17	80	3	231
	Prawica	35	60	5	364
	Trudno powiedzieć	19	75	7	123